

Kursus i sprog-apps giver Cornelius og kollegaerne et lettere arbejdsliv

/ Side 4

LÆS OGSÅ

Økonomisk straf skal
give bedre arbejdsmiljø
i landbruget

/ Side 8

Først skal træet vises...

/ Side 12

50 år i skoven

/ Side 14





/ 12

INDHOLD

- 03 Leder Kim Gulbæk og Henrik Andersen
- 04 Kursus i sprog-apps giver et lettere arbejdsliv
- 06 Sådan klæder man en tillidsrepræsentant på
- 07 Mød tre nye tillidsvalgte
- 08 Økonomisk straf skal give bedre arbejdsmiljø i landbruget
- 09 Michael tager på anlægs-eventyr i Irland
- 10 Masser af gode ok-krav fra gartnere og mejeriarbejdere
- 11 Tips til god organisering
- 12 Først skal træet vises...
- 14 Jubilæum: 50 år i skoven
- 15 Kort nyt
- 16 Aktivitetskalender



/ 7



/ 14

GRØNT

1/2025 (49. Årgang)

ISSN 2246-2805

GRØNT er Danmarks største fagmagasin for den grønne branche. Magasinet udkommer 8 gange om året og udgives af Det Grønne Repræsentantskab, Rymarken 4, 8210 Aarhus V.



REDAKTION

Ansvarshavende redaktør:

Kim Gulbæk, 3F Aarhus Rymarken

Redaktionsudvalg:

Line Bjørndal, 3F Odense GOPS

Villiam Andersen, 3F Holstebro-Lemvig

Karina Bossen, 3F BJMF

Henrik Andersen, 3F Aalborg

Magasinet er uafhængigt af 3F og Det Grønne Repræsentantskab, og artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis repræsentantskabets eller 3Fs holdninger.

LAYOUT & TRYK:

STIBO COMPLETE – STIBOCOMPLETE.COM

FORSIDEFOTO: Privatfoto

DEADLINE FOR NÆSTE UDGIVELSE: 14. marts

IDÉER TIL ARTIKLER

Har du et forslag til en artikel eller et indlæg, så kontakt en af vores to journalister:

Maibrit Jürs

redaktion@dengronneportal.dk

Telefon: 30 31 31 46

Morten Herlev

redaktion@dengronneportal.dk

Telefon: 26 77 18 59

ANNONCESALG

Stibo Complete

Jette Sterndorff-Jessen

Telefon +45 76 10 11 47

jsje@stibo.com

stibocomplete.com

ABONNEMENT

GRØNT udsendes til 3F-afdelinger med kollektivt abonnement samt eksterne abonnenter og brancheorganisationer indenfor den grønne branche. Et abonnement koster 85 kr. om året.

VIL DU TEGNE ABONNEMENT?

Så send en mail til redaktion@dengronneportal.dk

3F-AFDELINGER MED KOLLEKTIVT ABONNEMENT

Sjælland: BJMF, Frederiksborg, Frederiksværk-Frederikssund, København, Midt og Østsjælland, Nordøstsjælland, Storebælt.

Jylland: Als, Bjerringbro-Silkeborg, Esbjerg, Fredericia, Holstebro-Lemvig, Midtfjord, Randers, Ringkøbing-Skjern, Skiveegnen, Aalborg, Aarhus Rymarken.

Modtager du ikke GRØNT, så kontakt din lokale 3F-afdeling.



KIM GULBÆK
Redaktør



HENRIK ANDERSEN
3F Aalborg

Tillidsrepræsentanten – Nøglen til en stærk overenskomst i 2025

Det er vigtigt, at vi bakker vores tillidsrepræsentanter op og står sammen om at skabe gode resultater i overenskomstforhandlingerne.

I en tid, hvor arbejdsmarkedet står over for markante forandringer, er tillidsrepræsentanterne mere afgørende end nogensinde før. De er hjertet i vores arbejdsfællesskab, og deres indsats bliver afgørende, når vi sætter os til forhandlingsbordet for at sikre en ny overenskomst for de grønne fag, der skal have ny overenskomst her i 2025.

Tillidsrepræsentanterne er dem, der står skulder ved skulder med kollegerne på arbejdspladsen. De er bindeleddet mellem medarbejdere og ledelse, og de sikrer, at rettigheder og arbejdsvilkår bliver overholdt. Uden deres indsats ville vi stå svagere i kampen for højere løn, bedre arbejdsmiljø og rimelige vilkår.

Vigtige emner på forhandlingsbordet

Når vi ser frem mod overenskomstforhandlingerne her i 2025, er der flere emner, som kræver særlig opmærksomhed. Løn, pension, mere fleksibilitet og forbedrede lærin-

geforhold er blot nogle af de centrale punkter, der skal kæmpes for.

Men vi kan ikke gøre det alene. Det kræver, at vi bakker op om vores tillidsrepræsentanter. At vi støtter dem i deres arbejde og bidrager aktivt til at styrke fællesskabet på arbejdspladsen. OK25 bliver vores mulighed for at skabe bedre vilkår – men kun hvis vi står sammen.

Derfor er budskabet klart:

Tillidsrepræsentanterne er vores styrke. Med deres hjælp kan vi tage endnu et skridt mod en mere retfærdig og bæredygtig arbejdsplads. Lad os bakke dem op og sikre, at vi sammen skaber de resultater, vi alle fortjener.

Fællesskab er vejen frem – og tilliden er nøglen.

Denne leder er skrevet med hjælp fra AI enkelte steder

Kursus i sprog-apps giver et lettere arbejdsliv

Ordblindhed og sprogbarrierer kan gøre det ekstra hårdt at gå på arbejde. Men det har et kort kursus afhjulpet på Birkholm Planteskole.

■ TEKST MAIBRIT JÜRS · FOTO MAIBRIT JÜRS OG PRIVAT

Når der er morgenmøde på Birkholm Planteskole, er der ingen der ser skævt til, at folk sidder med mobilen fremme. Her er medarbejdere fra alle verdensdele og selv om beskeder bliver givet på både dansk og engelsk, kan der godt smutte noget. Derfor har alle været på kursus i at bruge digitale hjælpemidler til at få bedre kommunikation på tværs af sprog.

Det gælder også alt det på skrift, for selv om det meste arbejde på planteskolen foregår med hænderne, skal man stadig kunne læse og skrive. Det kan godt volde problemer, når man som planteskolens lærling, Cornelius Waagen er stærkt ordblind.

Selvom Cornelius har gået i specialklasse for ordblinde og har kæmpet for at lære at

læse det meste af sit liv, har han stadig brug for hjælp til at få læst tekster højt ind i mellem. Derfor var han glad for at få et kursus i at bruge apps som for eksempel Google Translate.

"Jeg vil altid være ordblind, så jeg har stadig brug for hjælpemidler. Da jeg gik i skole, kunne jeg kun få læst op og oversat på computeren. Det er meget nemmere og hurtigere at gøre det på telefonen," siger han.

Rart ikke at stå alene

Cornelius på 19 år er halvvejs igennem sin uddannelse som gartner. Han mangler lidt over et år, men han har allerede fået en aftale om ansættelse på Birkholm Planteskole, når han er færdigudlært.

Men med mere end 10.000 forskellige planter og nye, der hele tiden kommer til, er han afhængig af at kunne læse, hvad de hedder. Både det botaniske og det danske navn. Derfor må han ind i mellem bruge lidt længere tid end sine kolleger. Men det er ikke noget problem, for alle medarbejdere har været på kurset, og det giver forståelse for Cornelius' udfordringer.

"Det er rart, at de andre også havde kurset, så de kan forstå, hvorfor det nogle gange tager længere tid for mig at læse noget. Det er rart, at man ikke står alene om det."

Afhjælper sprogbarrierer

Hvert år kommer der nye udenlandske medarbejdere til planteskolen. De kommer

Alle skal med til årets julefrokost på Birkholm Planteskole. Her viser Allan Madsen, hvordan man med sin smartphone let kan få oversat en tekst.





Flemming "Bamse" Jensen er glad for kurset. Nu kan han endelig snakke med sin gode kollega Nhan, der kun kan vietnamesisk.



Cornelius er stærkt ordblind. Han er glad for, at kurset har givet hans kolleger større forståelse for, hvordan det er at være ordblind.

fra hele verden, og mens nogle kan engelsk, er det sværere for andre at kommunikere.

"Min gode kollega Nhan kan ikke dansk og heller ikke ret meget engelsk. Jeg er heller ikke så god til engelsk," fortæller gartner Flemming Jensen, der i dagligdagen kun går under kælenavnet Bamse.

Han var egentlig ikke helt vild med idéen om at skulle på skolebænken midt i arbejdstiden. Men alle på arbejdspladsen var inviteret og det gjaldt også Bamse.

"Da jeg hørte, vi skulle på kurset, tænkte jeg 'gab' for det lød som spild af tid og jeg ville hellere passe mit arbejde. Men det var absolut ikke spild af tid. Det var to timer med gode undervisere, hvor vi fik lært, hvordan vi kan bruge telefonen til at oversætte både tale og skrift. Nu kan jeg meget bedre snakke med Nhan og de andre, siger Bamse.

Vigtigt at alle er med

Tidligere blev ordblind screenet og fik lange kurser for at lære at læse og skrive. Men hos Ordlab, der har holdt kurset på Birkholm Planteskole, ser man helt anderledes på de sproglige udfordringer.

"Når man kæmper med læse- og skrivemangler i dagligdagen, går det ud over ens overskud. Det gør det svært at sætte sig ind i nye ting, at tage efterud-

Læse/skrivevenlig virksomhed

Der er omkring 670.000 ordblind i Danmark. Tidligere kunne man nemt passe et job som for eksempel gartner, selvom man var ordblind. Men i dag har mange svært ved at klare de øgede krav, der er til at kunne læse og skrive på arbejdet.

Hvis du kunne tænke dig et kursus i brug af digitale hjælpemidler, kan du bede din arbejdsgiver kontakte Den Grønne Konsulenttjeneste og høre mere om at få kurset og blive Læse/Skrivevenlig virksomhed. Kurset er betalt af 3F's kompetencefond og GLS-A, så det er gratis for virksomheder og medarbejdere.

dannelse og søge nyt job," siger idémand og indehaver af Ordlab, Allan Madsen.

"I dag fokuserer vi på, hvordan vi kan hjælpe folk gennem korte kurser med stort ud-

bytte. Kurserne varer kun et par timer og så får eleverne en app med videoer, der giver korte instruktioner til det, vi har gennemgået på kurset," fortæller han.

KÆMPE
MASKIN-
UDSTILLING!

STORE BESPARELSER, BIKSEMAD
& FADBAMSER HELE DAGEN!

ÅBENT HUS
FREDAG D. 7. MARTS KL. 10-21.00
ANKER BJERRE A/S, HELDUMVEJ 63, 7620 LEMVIG

SPAR OP TIL
70% PÅ
OUTLET I BUTIK

ALT TIL LANDBRUG, ENTREPRENØRER,
SKOVBRUG SAMT HAVE/PARK/VEJ!

DUOEN CLAUS & MORTEN KL. 17.00

ÅBENT HUS-TILBUD PÅ WWW.ANKERBJERRE.DK

ANKER BJERRE A/S

Sådan klæder man en tillidsrepræsentant på

Alle nyvalgte tillidsrepræsentanter deltager på 3Fs grunduddannelse. Her bliver de klædt godt og grundigt på til at løse de mange vigtige opgaver, der følger med tjansen som tillidsvalgt på arbejdspladsen

■ TEKST MORTEN HERLEV

En tillidsrepræsentant har mange vigtige funktioner på en arbejdsplads. Han eller hun skal mægle i konflikter, støtte kollegaer, der mistrives eller er syge og være med til lokalforhandlinger, ansættelser og større afskedigelser. Bare for at nævne en håndfuld.

Så selvom fagligt aktive medlemmer måske nok ved en del, så ved de færreste alt. Derfor bliver alle nyvalgte tillidsrepræsentanter sendt på en grunduddannelse, der består af fire moduler af en uges varighed hver.

Her bliver deltagerne introduceret til alle de vigtige værktøjer, der er gode at kunne hive frem fra værktøjskassen i tilværelsen som tillidsrepræsentant.

Fyldte værktøjskasser

I november 2024 og januar 2025 var 17 nyvalgte tillidsrepræsentanter afsted for at tanke brugbar viden på grunduddannelsens første to moduler. I løbet af 10 intensive undervisningsdage kom de vidt omkring. De fik drøftet konkrete udfordringer på deres ar-

bejdspladser, de fik lavet årsplaner for, hvornår det giver mening at skrue ekstra op for organiseringsforsøgene. Og så var hele vejen rundt om overenskomsterne og de mange forskellige udgaver af overenskomster, man kan støde på derude på arbejdspladserne. Sidst, men ikke mindst, prøvede de kræfter med forskellige forhandlingssituationer, hvor modstanderen i virkeligheden kan være genstridige arbejdsgivere, der nødig vil hoste op med ekstra lønkroner.

God arbejdslyst

Efter de to første moduler er deltagerne klar til at vende retur til arbejdspladsen bevæbnet med nyttig viden til at løse det vigtige arbejde som tillidsrepræsentant. Forude venter modul 3 og 4 – og ikke mindst dagligdagen på arbejdspladsen, hvor virkeligheden er klar til at sætte alt det, deltagerne har lært på prøve. Vi ønsker de nyvalgte tillidsrepræsentanter held og lykke. Der venter en vigtig opgave forude!

Hvordan får din arbejdsplads en tillidsrepræsentant?

Arbejder du på en arbejdsplads med overenskomst, og er der mere end fem medarbejdere, kan man vælge en tillidsrepræsentant. Tillidsrepræsentanten skal være ansat på fuldtid og have været ansat i mindst ni måneder. Vil du gerne have en tillidsrepræsentant på din arbejdsplads, så kontakt din lokale 3F-afdeling. De kan hjælpe dig videre med processen.

Hvis du overvejer selv at stille op som tillidsrepræsentant, kan du læse mere på hjemmesiden tillykkemedvalget.dk. Her er der masser af information om rollen som tillidsrepræsentant og de mange opgaver, der følger med. Du kan også ringe til din afdeling og høre mere om, hvordan du gør.

Grunduddannelsen

Når du er blevet valgt som tillidsrepræsentant på din arbejdsplads, skal du gennemføre grunduddannelsen som tillidsrepræsentant – gerne inden for et år. Gennem uddannelsen bliver du klædt på til at kunne løse de opgaver, der kan havne på dit bord som tillidsrepræsentant. Grunduddannelsen består af fire undervisningsmoduler, som alle varer en uge. På de første to moduler går du på hold med andre nyvalgte tillidsrepræsentanter fra arbejdspladser, som hører under Den Grønne Gruppe (medmindre du arbejder på en arbejdsplads, som hører under Den Offentlige Gruppe). På modul 3 og 4 foregår undervisningen på tværs af de faglige grupper i 3F.

Mød tre nye tillidsvalgte

GRØNT fik lov til at kigge forbi grunduddannelsens modul 1 og 2 på Langsøhus i Silkeborg i november og januar. Hør, hvad de tre nyvalgte tillidsrepræsentanter Andreas, Camilla og Malene har fået ud af forløbet.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV



Malene Kaufmann

Malene har været tillidsrepræsentant hos Danhatch i Nybøl ved Sønderborg siden november. Hun deltager på grunduddannelsen sammen med sin kollega Per fra en afdeling i Nordjylland. De to kommer til at fungere som tillidsrepræsentanter på flere forskellige afdelinger af Danhatch.

"Jeg havde egentlig ingen forventninger til grunduddannelsen, inden jeg startede. I hele mit arbejdsliv har jeg ikke rigtig haft brug for en fagforening, indtil jeg kom til min nuværende arbejdsplads. Her har jeg tænkt, der var noget, der burde gøres anderledes, men jeg har ikke rigtig vidst, hvad jeg skulle gribe ud efter. Men nu har virkelig fået sparket hovedet fuld af gode input."

"Jeg har lært meget om mig selv i forhold til forhandlinger. Jeg er en person, som kæmper for retfærdighed og som derfor godt kan blive lidt kontant, men i en forhandlingssituation er det også vigtigt at lytte til modparten og sænke paraderne. Det er en god viden at tage med sig."



Camilla Poulsen

Camilla har været tillidsrepræsentant hos OKNygaard siden april 2024. Her fylder den forestående sammenlægning med en række andre anlægsgartnervirksomheder meget. Derfor har hun stor fokus på at være synlig på arbejdspladsen og fortælle om fordelene ved at være organiseret. Hun er oprindelig uddannet pædagog, og de kundskaber bruger hun meget i det daglige arbejde.

"Jeg føler, grunduddannelsen har givet mig et bedre blik for, hvilke kompetencer jeg har, og hvilke jeg mangler. Her har jeg fået nogle små gonk oven i hovedet undervejs, men det er meget lærerigt. Vi har for eksempel øvet os meget i forhandlingssituationer, og det har været en stor aha-oplevelse at lære, hvor meget man skal forberede sig og hvor svære og udfordrende, forhandlingerne er."

"Vi er kommet meget bredt omkring i løbet af modul 1 og 2, og der har været et megafedt sammenhold, der har givet mig masser af gåpåmod. Jeg glæder mig allerede megameget til modul 3 og 4."



Andreas Juul-Rygaard

Andreas er – modsat de fleste andre deltagere – valgt som arbejdsmiljørepræsentant. Han arbejder på Arla i Ishøj på aften- og nattehold. Han deltager dog på grunduddannelsen sammen med en kollega, der er tillidsrepræsentant.

"Der er mange udlændinge på arbejdspladsen, som ikke er organiserede. Jeg har syntes, det har været svært at få dem i tale. Men jeg synes, jeg har fået nogle værktøjer på uddannelsen til at kunne tage snakken med dem og prøve på at få skubbet dem i den rigtige retning. Men det er svært, for de prioriterer ikke det faglige sikkerhedsnet."

"Jeg er også blevet klogere på lokalforhandling og hovedaftaler og alt det andet, en tr (tillidsrepræsentant, red.) laver. Det er ikke noget, jeg kommer til at bruge så meget, når jeg er arbejdsmiljørepræsentant, men jeg kan bruge min viden til at arbejde bedre sammen med min tr på arbejdspladsen. Nu ved jeg, hvad jeg kan hjælpe ham med, og hvad han kan hjælpe mig med."



Arbejdet med kvæg er en af de hyppigste årsager til ulykker i landbruget

Økonomisk straf skal give bedre arbejdsmiljø i landbruget

Fra nytår bliver europæiske landmænd trukket i EU-støtte, hvis de ikke sikrer et ordentligt arbejdsmiljø. Økonomiske incitamenter virker bedst, forklarer arbejdsmiljøforsker.

■ TEKST MAIBRIT JÜRS · FOTO COLORBOX

Det er ikke ufarligt at være ansat i landbruget. Faktisk er det et af de mest risikable erhverv at være i. Sidste år registrerede Arbejdstilsynet 1270 arbejdsulykker indenfor landbrug, fiskeri og skovbrug. Heraf var cirka fem dødsulykker.

"Landbruget er ikke den branche, der er mest fokuseret på sikkerhed. Man har en kultur med fokus på at få tingene gjort. Driften skal køre og det kan godt kollidere med at tænke sikkerhed ind," siger Kent J. Nielsen, der er psykolog og forsker ved arbejdsmedicinsk klinik på Regionshospitalet Gødstrup.

Antallet af arbejdsulykker i landbruget har været stigende de sidste fem år, og det skal der laves om på. Derfor har EU gennemført et nyt tiltag, kaldet social konditionalitet, der skal vende den negative udvikling.

Social konditionalitet

Social konditionalitet vil sige, at man stiller en række betingelser til sikkerheden for, at landmændene kan få fuld landbrugsstøtte. Det nye tiltag handler ikke om, at der kommer nye regler for arbejdsmiljø. Det handler om at få landmændene til at overholde de regler, der allerede er.

Gør de ikke det, kan de miste en procentdel af den landbrugsstøtte, de modtager fra EU.

Hvor meget de mister, afhænger af, hvor grove overtrædelser, der er sket. Overholdes betingelserne ikke, kan der trækkes i første omgang en procent ved mindre utilsigtede overtrædelser. Men ved grove og forsætlige gentagelser, kan der trækkes op til 100 procent af landbrugsstøtten. Og det kan blive rigtig dyrt. Ifølge Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø får enkelte landmænd helt op til omkring ni millioner kroner om året i EU-støtte. Så de

kan altså miste rigtig mange penge i landbrugsstøtte.

I forvejen har Arbejdstilsynet mulighed for at uddøle bøder, hvis sikkerheden ikke er i orden. Men det er tilsyneladende ikke tilstrækkeligt til at få landmændene til at prioritere sikkerheden for deres medarbejdere.

"Nogle virksomheder er gode nok, men hvis vi ser bredt på det, er det ikke overraskende, at der er en del ulykker i landbruget. Det er den branche, hvor der dør flest pr. medarbejder, og det skyldes, at sikkerheden ikke bliver prioriteret," siger Kent J. Nielsen.

"Det er en stor hammer, men det er nok nødvendigt," tilføjer han.

Økonomiske incitamenter virker

Om det nye tiltag kommer til at forebygge arbejdsulykker på længere sigt, vil tiden vise. Men ifølge Kent J. Nielsen, er økonomiske incitamenter det, der har størst effekt.

"Vi ved, hvad der virker. Forskningen siger, at en af de få ting, der virker, er økonomiske incitamenter. Det er jo en økonomisk straf de får, og det kan være med til at motivere til at undgå den straf," siger han.

Her sker de fleste ulykker i landbruget

Dyr: Arbejdet med kvæg og svin er en af de hyppigste årsager til ulykker i landbruget. Ulykkerne er ofte meget alvorlige og kan medføre skader, der kan give mén resten af livet.

Maskiner: Maskiner er skyld i ulykker, hvor arbejdere bliver klemt, mast eller påkørt. I perioden 2017-2022 har 16 personer mistet livet på denne måde.

Gylle: Damp fra gylle kan indeholde den giftige gas svovlbrinte, der ved indånding kan give alvorlige hjerneskader eller føre til bevidstløshed. I perioden 2017-2022 er der sket tre dødsulykker efter udsættelse for svovlbrinte.

Bigbatter: Fra 2017-2022 er der sket 15 ulykker i forbindelse med, at personer er blevet ramt af bigbatter – enten under stabling eller ved nedtagning af bigbatter.

Fald fra højden: 838 ulykker og to dødsulykker efter fald fra højden er der blevet anmeldt i perioden 2017-2022. Typisk er det fald fra stiger, maskiner eller fra tage.

Kilde: Arbejdstilsynet

Social konditionalitet er ikke en gulerod men en pisk. For den økonomiske straf udløses først, når ulykken er sket. Aller bedst ville det være, hvis man kunne forebygge ulykkerne, men måske er frygten for at miste de mange penge nok til, at landmændene vil prioritere sikkerheden højere.

"Det væsentligste er at se, hvad effekten af det bliver i forhold til forebyggelse. Hvis det kan give en frygt for, at man kan miste flere hundredetusinde kroner, det vil sandsynligvis motivere til at forebygge ulykker," vurderer Kent J. Nielsen

Michael tager på anlægs-eventyr i Irland

Der venter den 24-årige anlægsgartner Michael Kunnerup lidt af et arbejdsmæssigt eventyr. Når du læser dette blad, er han nemlig flyttet til Irland for at prøve kræfter med anlægsgartnerfaget på den grønne ø.

■ TEKST MORTEN HERLEV · FOTO PRIVAT

Allerede i løbet af uddannelsen, som Michael Kunnerup færdiggjorde i oktober sidste år, snusede han til udlandet flere gange. Dels var han på studieture i Rumænien og Litauen, og dels var han i praktik i USA. Der mødte han en irer, som nu er blevet nøglen til det nye udlandseventyr. Hans far driver nemlig anlægsgartnerfirmaet Outloot Gardens i Dublin, og det er det firma, Michael nu skal arbejde for.

"Jeg har hele tiden vidst, at jeg gerne ville prøve kræfter med udlandet igen. Man bli-

ver tvunget til at komme ud af sin skal, når man er i udlandet. Da jeg boede i USA, lærte jeg, hvor meget jeg er i stand til at klare. Nu glæder jeg mig til at komme afsted igen," siger Michael Kunnerup, som regner med at skulle arbejde i Irland indtil oktober eller november. Vi ønsker Michael god tur og god arbejdslyst og vender tilbage senere på året med en opfølgende artikel om, hvordan det hele går i Irland.



Masser af gode ok-krav fra gartnerne og mejeriarbejdere

Løn og pension ligger som altid højt på ønskesedlen, når der skal forhandles overenskomster for gartnerne og mejeriarbejderne. Solidaritet med lærlingene og bedre seniorordninger er også vigtige emner.

■ TEKST MAIBRIT JÜRS · FOTO PRIVAT

Foråret nærmer sig og det samme gør overenskomstforhandlingerne. De starter i februar, hvor der skal forhandles fem overenskomster for gartnerne og en enkelt for mejeriarbejderne. Og der er kommet rigtig mange gode krav ind fra medlemmerne.

"Vi har fået omkring 160 krav på alle overenskomster. Flere afdelinger har leveret krav end tidligere, så det er ret positivt," fortæller forhandlingsleder i 3F, Anja Andrup.

Solidaritet med lærlinge

Løn og pension står som altid øverst på ønskesedlen. Det gælder både gartnerne og mejeriarbejderne. For gartnerne er også større fleksibilitet i arbejdstid og større råderet over fritvalgsopsparingen krav, der vægter tungt.

Men også lærlingenes vilkår ligger medlemmerne på sinde. Det er kommet ind som et krav fra flere afdelinger, at lærlinge skal have samme vilkår som alle andre. I

en ny undersøgelse, som Den grønne gruppe har foretaget, svarer hele 40 procent desuden, at det er vigtigt, at lærlinge får samme forhold som deres kolleger. Det ønske tager Anja Andrup med glæde med til forhandlingerne.

"Det er vigtigt både for medlemmerne og for os, at lærlingene får samme rettigheder som deres kolleger. Tidligere fik de hverken pension eller skurvognstillæg, men det har vi fået forhandlet til dem. Men vi er ikke helt i mål, og det er en af vores største prioriteter, at lærlingene skal have samme rettigheder som alle andre," siger hun.

Betalte seniordage

Der er også kommet nogle gode krav fra mejeriarbejderne, dog ikke så mange som fra gartnerne. Derfor er forhandlingssekretær i 3F, Peter Møller Sjøgren, glad for de svar, der er kommet ind i spørgeskemaundersøgelsen. De understøtter nemlig medlemmernes ønsker.

Peter Møller Sjøgren skal forhandle forårets overenskomst for faglærte og ufaglærte mejeriarbejdere og mejerister. Her er det hovedsagligt de mere erfarne medlemmer, der har svaret på spørgeskemaundersøgelsen. 77 procent af besvarelsenerne kommer nemlig fra medlemmer, der er over 45 år, og de har et stort fokus på at få bedre seniorordninger.

"52 procent vil have bedre seniorordninger, og 37 procent mener, at arbejdsgiver skal betale for dem, så det ikke skal tages af pensionskronerne," siger Peter Møller Sjøgren.



Anja Andrup er forhandlingssekretær i 3F og skal forhandle forårets fem gartneroverenskomster.

Som det er i dag, har mejeriarbejderne ret til 32 selvbetalte seniordage. Men med en højere pensionsalder er det ikke længere nok, og de kan ikke tage mere af pensionen.

"De har brugt deres gode liv på at knokle for mejerierne og nu skal arbejdsgiverne til lommerne. Jeg synes, det er sundt, at de er begyndt at have fokus på, at der er et behov her," siger Peter Møller Sjøgren.

Vilkår for afløsere på mejerierne

Mejerierne bruger i stort omfang 0-timers kontraktansatte eller på godt dansk: Afløsere. De sidste to overenskomstperioder har der været en forsøgsordning, hvor overenskomsten har givet mulighed for, at mejerierne har kunnet øge afløsernes timetal fra 15 til 25 timer pr uge.

Disse overenskomster skal forhandles

Gartnerne og ufaglærte gartneriarbejdere: Anlægsgartnararbejde, golfoverenskomsten, indendørsbeplantning, gartnerne i almene boligselskaber og gartneroverenskomsten med Dansk Industri.

Mejeriarbejdere: Faglærte og ufaglærte mejeriarbejdere og mejerister

Men nu skal det afklares, om ordningen skal fortsætte og i så fald, under hvilke forhold.

"De fastansatte skal oplære mange vikarer, og det er de forståeligt nok trætte af. Derfor vil de have betaling for det enten i form af penge eller frihed. Det er jo en belastning for dem, så det kommer vi til at tage op i de kommende forhandlinger," siger Peter Møller Sjøgren.

Vi lytter til medlemmerne

Når overenskomstforhandlingerne går i gang, er det medlemmernes krav, der sætter dagsordenen.

"Vi vælger de krav, som flest ønsker. Sammen med forhandlingsudvalget har vi

både kigget på kravene og på spørgeskemaundersøgelsen og set på, hvor vi skal henad. Vi kigger på kravene først, men vores spørgeskemaundersøgelse kan afdække flere detaljer og give os flere informationer," fortæller Anja Andrup.

Hendes største ønske er, at medlemmerne kommer til at kunne mærke resultaterne positivt i deres hverdag. Hun er ikke i tvivl om, at der nok skal lande nogle gode overenskomster.

"Der er mangel på arbejdskraft, så det er i alles interesse, at vi får lavet nogle gode aftaler for medarbejderne, så det bliver attraktivt for dem at gå på arbejde."



Peter Møller Sjøgren er forhandlingssekretær i 3F og skal forhandle overenskomst for mejeriarbejdere og mejerister.

Tips til god organisering

Tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter fra virksomhederne Grøn Vækst, OKNygaard, Malmos, Lauge Bonde og Zinco Danmark mødtes den 9. og 10. januar til en såkaldt 12-12 konference hos 3F. Konferencen havde fokus på organisering.

■ TEKST MORTEN HERLEV · FOTO KARINA BOSSEN

Fælles for virksomhederne, som deltog på konferencen, er, at de alle er ejet af det franske firma, Idverde, og at de i nærmeste fremtid skal smeltes sammen. Derfor er organisering et vigtigt emne, inden sammensmeltningen sker.

"Det er megavigtigt, at vi står stærkt og er godt organiserede, når vi bliver smeltet sammen. På den måde kan vi sikre os, at vi fortsat kan være dækket af en 3F-overenskomst," fortæller Anders Christensen, der er tillidsrepræsentant hos Grøn Vækst. Han satte derfor stor pris på konferencens indhold:

"Det er jo noget tørt noget med sådan en dag, når man er vant til at være ud og bruge arme og ben, men det var en vigtig konference. Jeg fik nogle gode fif til, hvordan man skal tale med kollegaerne om organisering. Det er for eksempel vigtigt at tale til hjertet, når man skal

fortælle, hvorfor man skal være medlem. Man kan for eksempel fortælle, at det er på grund af overenskomsten, at de kan holde fri 15.30 og komme hjem til familien. Se bare på vores nabolande, hvor der er mindsteløn. Der er man jo nødt til at arbejde meget længere end 37 timer om ugen for at tjene nok."



Efteruddannelse

Anlægsgartner og greenkeeper

Tag på kursus i arbejdstiden med fuld løn!

2025

Anlægsgartner kompetencefonden giver dig mulighed for at komme på dét kursus, du brænder for, i arbejdstiden – og med fuld løn.



Tag på kursus i arbejdstiden med fuld løn!



Danske Anlægsgartnere



3F Den Grønne Gruppe

Først skal træet vises...

I Givskud Zoo nyder både planteædere og kødædere godt af udtjente juletræer i årets første måneder.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Man siger, at julen varer lige til påske. Og selvom det jo ikke er sandt, så varer julen altså en anelse længere end andre steder for dyrene i Givskud Zoo. Et godt stykke ind i januar og måske endda ind i februar bliver mange af parkens dyr nemlig forsynet med juletræer, som har aftjent deres værnepligt rundt omkring i stuer og på arbejdspladser i det midtjyske.

"Vi er rigtig glade for at modtage juletræerne. De er et godt supplement til kraftføder, og det giver noget afveksling til dyrene. Mange af vores drøvtyggere og hestedyr spiser træerne, men andre dyr har også glæde af dem. For eksempel er vores løver rigtig glade for at tisse på træerne! Jeg tror, det er fordi, de synes, træerne dufter specielt," fortæller Karsten

Jensen, der er dyrepasser og tillidsrepræsentant i Givskud Zoo.

... siden skal det spises

Denne torsdag i starten af januar er der lige ankommet et læs økologiske juletræer, som ikke blev solgt op til jul. De skal nu fordeles blandt dyrene. Gederne og alpakaerne er blandt de heldige gavemodtagere, og de fornemmer hurtigt, at der er gaver på vej. De mest dristige geder stiller sig med forbenene solidt plantet på hegnet og kigger forventningsfuldt ud mod Karsten Jensen og kollegaen Stephanie Lanchow, imens de nærmer sig. Alpakaerne derimod følger med på afstand.

"Det er fordi, du er her, at alpakaerne holder sig lidt i baggrunden," forklarer Kar-

sten, imens han og Stephanie får bugseret det første grantræ ind i anlægget. Gederne har til gengæld ingen bekymringer ved fremmede gæster. De kaster sig grådigt over godterne med en iver, der leder tanker hen på børn, der får grønt lys til at kaste sig over gaverne under træet juleaften.

Hamstrende kameler

Bagefter er det kamelernes tur. De enorme dyr virker også meget nysgerrige, da Karsten og Stephanie stiller et træ helt hen til indhegningen. Der går ikke mange sekunder, før flokkens leder, hannen Josef, tager det første nip af den nålede lækkerbissen. Retten er dermed godkendt, og de andre kameler nipper med.

"Det er ikke, fordi de sult. Deres huld er god, og du kan se, at puklerne er fulde af fedt," forklarer Karsten Jensen, da træet er smidt ind til kamelerne, og vi står og kigger på, at dyrene gnasker løs.

Kameler er nemlig sådan indrettet, at de spiser, hver gang chancen byder sig for at bygge fedtdepoterne op – også selvom det ikke er den store sult, der plager. Mon ikke de fleste mennesker kan genkende den følelse fra julefrokosterne?





Kamelerne sætter stor pris på at få serveret et udtjent juletræ til frokost.

50 år i skoven

Da han startede, måtte han købe sin egen sav. Siden har han fået ros af en minister og han er blevet fællestillidsrepræsentant. Ole Kristiansen har oplevet lidt af hvert i sine 50 år som skovløber.

■ TEKST OG FOTO MAIBRIT JÜRS

Da Ole flyttede ud i skoven, var der kun brændekomfur og grukedel i skovløberhuset. Det var dengang, der var 1800 ansatte i Naturstyrelsens skove. Det var også dengang man skulle købe sin egen sav og hvor man måtte bære stammerne på skuldrene.

"Det skulle jo lægges pænt i en bunke, så det var let for ham med traktoren at samle det op," forklarer han med et skævt smil.

I 50 år har Ole Kristiansen været ansat som skovløber i Naturstyrelsen. Der er sket meget i de år, men Ole er kun blevet mere og mere glad for sit arbejde med tiden.

Fra stenbroen til skoven

Det stod ikke i sol, måne og stjerner, at Ole skulle være skovløber. Men da han som 17-årig stod mere eller mindre på egne ben, mente man hos kommunen, at han skulle ud at fælde træer i de nordsjællandske skove.

"Jeg kom jo inde fra København og have overhovedet ikke tænkt mig, at jeg skulle rende rundt ude i en skov," fortæller han.

Men det skulle han. Og han mærkede hurtigt, at det var godt at være i naturen. For selvom det var hårdt, var der også ro.

"Da jeg startede, bestod arbejdet mest i skovning. Vi skovede på akkord og skulle købe vores egne save. Det var fysisk hårdt arbejde, og det kan stadig mærkes i ryggen."

Stor retfærdighedssans

Ole Kristiansen er født med en stor retfærdighedssans. Han havde da heller ikke været ansat ret længe, før han blev fagligt aktiv. Først blev han tillidsrepræsentant og for 17 år siden blev han valgt som fællestillidsrepræsentant for de cirka 200 skovløbere, der i dag er ansat i Naturstyrelsen.

Han har udrettet meget gennem årene, men hans største tilfredshed er, at han fik reddet sine kollegers arbejdspladser i 2018.

"Regeringen havde valgt, at der skulle udlignes en masse arbejdspladser og det betød, at vi skulle beskæres med 75 årsværk," fortæller Ole.

Men det ville han ikke finde sig i. Og selvom alle sagde, at det kunne godt glemme alt om, skrev Ole alligevel et brev til den daværende miljøminister Lea Wermelin (S) og spurgte, om det virkelig kunne være rigtigt. Det fik ministeren til at komme til møde i 3F og efter en god dialog endte det med, at nedskæringerne til Oles store tilfredshed blev droppet.

"Hun har siden omtalt mig som et positivt eksempel og det er da ikke så ringe endda at få ros af en minister."

Et frit liv

Der er sket en del, siden Ole Kristiansen startede som skovarbejder i 1975. Han bor stadig i det lille hus i skoven, men i dag er der både elkomfur og vaskemaskine. Teknologien har gjort arbejdet lettere og der er kun knap 200 ansatte i hele landet.

Med tiden blev arbejdsmiljøet bedre. Der skulle fældes færre træer og akkorden blev afskaffet. I dag fælder Ole og hans kolleger kun træer, hvis der er fare for, at de vælter og forårsager en ulykke. Naturen får lov at være naturlig og arbejdet handler mere om beskyttelse og bevaring.

"Jeg bruger meget tid på at tale med publikum. Både dem, der har svært ved at huske, at hunde skal holdes i snor, men også dem der har spørgsmål eller måske er bekymrede for et dyr, fortæller Ole.

"Det er jo et utroligt frit liv, man har som skovløber og arbejdet er med tiden blevet meget varieret. Det er nok derfor, jeg blev hængende."

Ole Kristiansen kan i år fejre 50-års jubilæum som skovløber. Han er blevet mere og mere glad for sit arbejde med tiden.



Ny hjemmeside for det gode arbejdsmiljø

Vil du klædes ekstra godt på i forhold til de mange forskellige emner og problemstillinger omkring et godt arbejdsmiljø på din arbejdsplads? Så er det en god idé at kigge forbi den nye hjemmeside bfaportal.dk, som netop er gået i luften.

På siden finder du masser af info og materialer inden for emner som at undgå arbejdsulykker, kemi og biologi i arbejdsdagen, ergonomi, trivsel og psykisk arbejdsmiljø.

Hjemmesiden erstatter BAU Jord til Bords gamle hjemmeside. BAU Jord til Bord sætter blandt andet fokus på særlige arbejdsmiljøproblemer i den grønne branche og dækker områderne landbrug, skovbrug, gartneri og anlægsgartneri.

113.000 kr. ekstra på pensionskontoen

Det typiske medlem i 3F's Grønne Gruppe med pension i PensionDanmark har i 2024 fået 113.000 kr. ekstra ind på pensionskontoen. Det oplyser PensionDanmark i en pressemeddelelse.

Et medlem, der for eksempel gik ind i året med en pensionsopsparing på 610.000 kr., kan konstatere, at pensionsopsparingen er vokset til 723.000 kr. ved udgangen af året. Pensionsindbetalingerne udgør 47.000 kr., mens forrentningen af investeringerne har givet 66.000 kr. ekstra på kontoen.

Tallene er baseret på et gennemsnitligt medlem i PensionDanmark og kan variere fra medlem til medlem. Du kan tjekke din egen pensionsopsparing ved at logge ind på pension.dk eller på PensionDanmarks app.

Sæt X

Årsmøde for kirke- og kirkegårdsansatte

Arbejder du på en af landets kirkegårde, så husk, at Landsbrancheklubben for kirke- og kirkegårdsansatte inviterer til årsmøde den 14. - 15. marts på Langsøhus i Silkeborg. På årsmødet kan du blandt andet blive klogere på det psykiske arbejdsmiljø i Folkekirken og på høje følelsesmæssige krav i arbejdet. Derudover vil der være rigtig gode muligheder for både fagligt og socialt samvær med gode kollegaer fra hele landet. Tilmelding via FIU. Se mere på bagsiden af dette blad.

Vandsagen er afsluttet

■ TEKST MAIBRIT JÜRS

Sagen om, hvem der skulle betale de offentligt ansatte skovløberes vand, er efter mange års diskussion afsluttet. Det kunne advokat Mads Bendixen forleden fortælle ved julekonferencen for skov- og naturteknikere.

Udfaldet er, at skovløberne, der bor i tjenestebolig, selv skal betale deres vand – også selvom de har udendørs vandhaner stående ved boligen, som kollegaer, hundeluftere og andre forbipasserende frit kan benytte sig af. I 3F har man gjort alt, hvad man kunne, men der er ikke noget at komme efter i forhold til det offentlige cirkulære, der satte gang i hele diskussionen.

"Der har været advokat på sagen, og han har vurderet, at der ikke er mere at gøre. Vi har gjort alt, hvad vi kunne i 3F, men der er ikke mere at komme efter, og der er enighed med bestyrelsen i landsbrancheklubben om, at vi vælger at afslutte sagen," siger forhandlingssekretær Louise Røssel Wredstrøm.



EFTERUDDANNELSE MED LØN

Er din virksomhed dækket af overenskomst på GLS-A/3F området kan du efteruddanne dig med løn, og virksomheden kan søge refusion.

Tag en snak med din arbejdsgiver eller Den Grønne Konsulenttjeneste.

Læs mere på dgkt.dk


GLS-A


Få hjælp til kompetenceudvikling hos vores fælles uddannelseskonsulent Bill Vernegren på 2013 8789, bive@gls-a.dk


DEN GRØNNE KONSULENT TJENESTE

AKTIVITETSKALENDER 2025/2026 / Den Grønne Gruppe

GRUNDUDDANNELSER FOR TILLIDSVALGTE. G1: Fundamentet for fællesskabet + G2: Få flere færdigheder

Den Grønne Gruppe Rørvig Centret: 17-21 feb. (G1) + 17-21 marts (G2) FIU: 1156-25-00-01 + 1256-25-00-01 Langsøhus: 24-28 nov. (G1) + 19-23 jan. (G2) FIU: 1156-25-00-02 + 1256-26-00-02	Kommuner og regioner Langsøhus: 27-31 jan (G1) + 24-28 feb (G2) FIU: 1154-25-00-01 + 1254-25-00-01 Langsøhus: 31.mar - 4. apr. (G1) + 12- 16 maj (G2) FIU: 1154-25-00-02 + 1254-25-00-02 Langsøhus: 8-12 sep. (G1) + 6-10. okt. (G2) FIU: 1154-25-00-04 + 1254-25-00-04	Offentligt ansatte Langsøhus: 10-14 marts (G1) + 7-11 apr. (G2) FIU: 1154-25-00-03 + 1254-25-00-03 Langsøhus: 1-5 sep. (G1) + 13-17 okt. (G2) FIU: 1154-25-00-06 + 1254-25-00-06 Langsøhus: 20-24 okt. (G1) + 17-21 nov. (G2) FIU: 1154-25-00-07 + 1254-25-00-07
--	--	---

G3: Bliv en professionel kollega + G4: Tilliden bygger fremtiden. Mange forskellige datoer. Læs mere på fiu.dk

ØVRIGE KURSER OG AKTIVITETER. LÆS MERE OM KURSERNE PÅ FIU.DK

Navn	Dato	Sted	Tilmelding Skal ske gennem den lokale 3F afdeling
Overenskomstkursus for agroindustrien	3. – 5. marts 2025	Laugesens Have	FIU: 2034-25-00-03
Årsmøde for kirkegårdsansatte	14.- 15. marts 2025	Langsøhus	FIU: 1999-25-42-01
Grønt LUU – Topmøde	11. marts 2025	3F Forbundshuset	FIU: 2034-25-00-11
Medlemsmøde og generalforsamling i 3F Odense GOPS	18. marts 2025	3F Odense GOPS	Tlf. 70 30 08 12
Den Grønne Gruppes Netværkskonference	22. – 23. april 2025	Langsøhus	FIU: 2034-25-00-04
Branchekursus for mejeri – tillidsvalgte	29. – 30.april 2025	Laugesens Have	FIU: 2034-25-00-06
Overenskomstkonference for kartoffelmelsfabrikker	5. – 6. maj 2025	3F Aalborg	FIU: 2034-25-00-05
ERFA-møde for faglige dyrepassere	13. maj 2025	3F Fredericia	FIU: 2030-25-00-07
Overenskomstkursus for TR & AMR, jordbrugsområdet	22. – 23. maj 2025	Laugesens Have	FIU: 2034-25-00-08
Arbejdsmiljøtopmøde 2025	2. – 4. juni 2025	Odense Congress Center	FIU: 2002-25-00-03
Fællesoverenskomst mejeri – Grøn Gruppe + Transportgruppe	8. – 12. september 2025	Laugesens Have	FIU: 2028-25-00-02
Branchekursus - Dalgas	23- 24. oktober 2025	Laugesens Have	FIU: 2034-25-00-07

Husk at sende emner til aktivitetskalenderen til morten.herlev@3f.dk

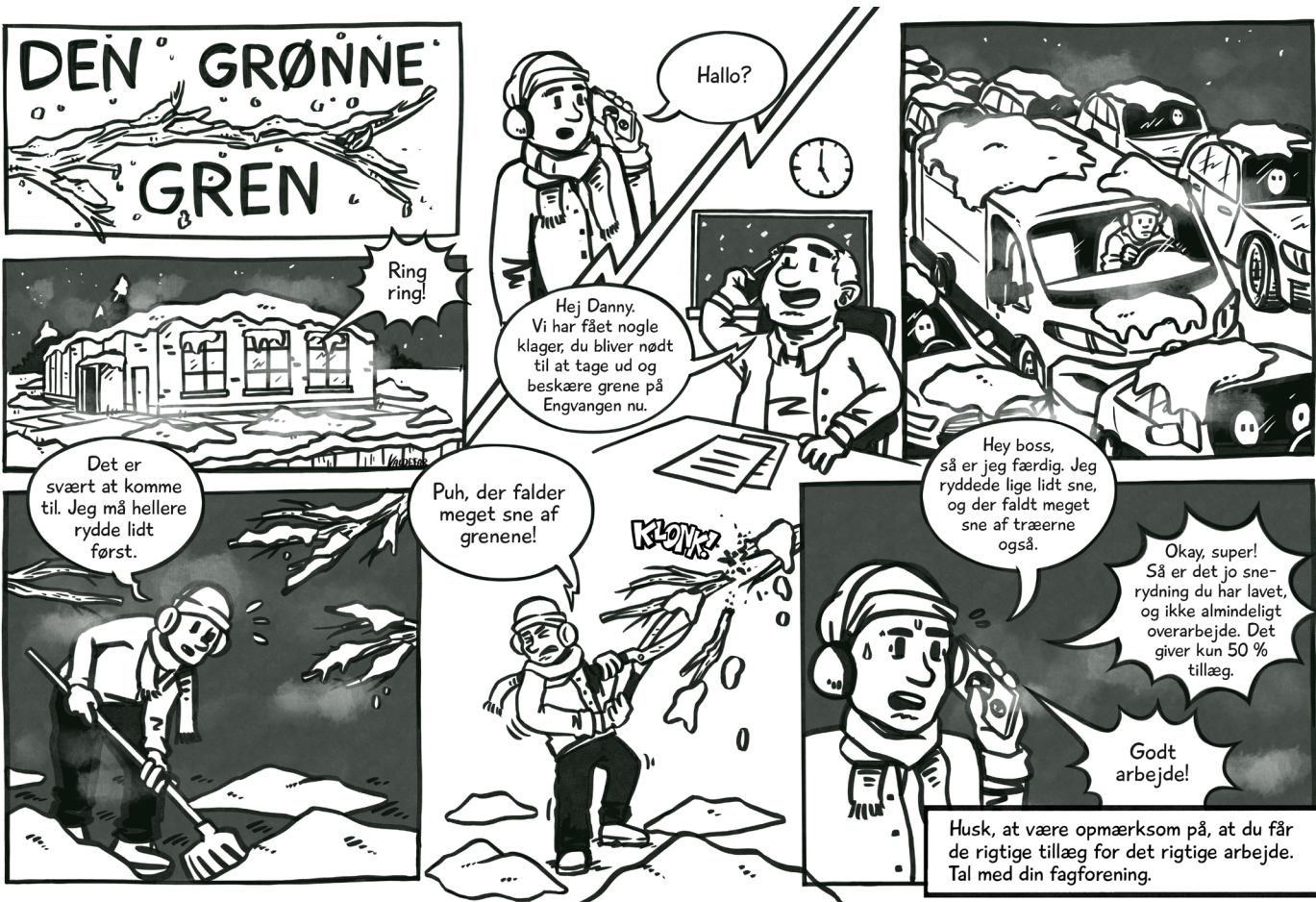


ILLUSTRATION: VALDEFAR

GRØNT – Magasinet for anlægsgartnere / blomsterbindere / groundsman / dyrepassere / lærlinge og elever / frilandsgartnere / gartneriarbejdere / landarbejdere / greenkeepere / agro-industrien / dyreassistenter / maskinførere / planteskolegartnere / servicegartnere / skovarbejdere / væksthusholdere / kirkegårdsansatte / grønne gårdmænd / jordbrugsteknologer / offentligt ansatte gartnere / mejeriarbejdere og mejerichauffører